QuickNotes

FREE STUDY NOTES · PDF

UGC NET Paper 2

Oriya · ଓଡ଼ିଆ (023)

Complete revision notes — all 10 units

10 units | Tables & formulas | Key revision points

01 ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ଉତ୍ପତ୍ତି ଓ ବିକାଶ

02 ସାରଳା ଯୁଗ

03 ପଞ୍ଚସଖା ଯୁଗ

04 ରୀତି ଯୁଗ: ଉପେନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ

05 ଆଧୁନିକ ଯୁଗ: ରାଧାନାଥ, ଫକୀରମୋହନ, ମଧୁସୂଦନ

06 ସତ୍ୟବାଦୀ ଓ ସବୁଜ ଯୁଗ

07 ଜ୍ଞାନପୀଠ ବିଜେତା

08 ଆଧୁନିକ କବିତା, ଗଳ୍ପ ଓ ନାଟକ

09 ଲୋକସାହିତ୍ୟ

10 ବ୍ୟାକରଣ, ଛନ୍ଦ ଓ ସମାଲୋଚନା

getquicknotes.com

Edition: November 2026

CONTENTS

What's inside

Ten units of focused revision notes. Each unit ends with a box of key revision points.

01	**ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ଉତ୍ପତ୍ତି ଓ ବିକାଶ** ମାଗଧୀ ଅପଭ୍ରଂଶରୁ ଆଧୁନିକ ଓଡ଼ିଆ।	3
02	**ସାରଳା ଯୁଗ** ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ଆଦିକବି।	4
03	**ପଞ୍ଚସଖା ଯୁଗ** ଭକ୍ତି ସାହିତ୍ୟର ପାଞ୍ଚ ସଖା।	5
04	**ରୀତି ଯୁଗ: ଉପେନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ** ଅଳଙ୍କାରବହୁଳ କାବ୍ୟ।	6
05	**ଆଧୁନିକ ଯୁଗ: ରାଧାନାଥ, ଫକୀରମୋହନ, ମଧୁସୂଦନ** ଓଡ଼ିଆ ଆଧୁନିକତାର ତ୍ରିମୂର୍ତ୍ତି।	7
06	**ସତ୍ୟବାଦୀ ଓ ସବୁଜ ଯୁଗ** ଜାତୀୟତାବାଦ ଓ ରୋମାଣ୍ଟିକ ଧାରା।	8
07	**ଜ୍ଞାନପୀଠ ବିଜେତା** ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ଜ୍ଞାନପୀଠ ସମ୍ମାନ।	9
08	**ଆଧୁନିକ କବିତା, ଗଳ୍ପ ଓ ନାଟକ** ସ୍ୱାଧୀନତା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ।	10
09	**ଲୋକସାହିତ୍ୟ** ଲୋକଗୀତ, ଲୋକନାଟ୍ୟ ଓ ଲୋକକଥା।	11
10	**ବ୍ୟାକରଣ, ଛନ୍ଦ ଓ ସମାଲୋଚନା** ଓଡ଼ିଆ ବ୍ୟାକରଣ, ବୃତ୍ତ ଓ ସାହିତ୍ୟ ସମାଲୋଚନା।	12

How to use these notes

- Read one unit at a time, then test yourself with its key revision points.
- Make your own short notes on topics you find difficult.
- Units follow the main areas of the official syllabus — the exact unit list can change between sessions.
- Always check the latest syllabus and notices on the official UGC NET portal: **ugcnet.nta.ac.in**.

UNIT 01

ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ଉତ୍ପତ୍ତି ଓ ବିକାଶ

ମାଗଧୀ ଅପଭ୍ରଂଶରୁ ଆଧୁନିକ ଓଡ଼ିଆ।

- ଓଡ଼ିଆ ପୂର୍ବ ଭାରତୀୟ ଆର୍ଯ୍ୟ ଭାଷା; ମାଗଧୀ ଅପଭ୍ରଂଶରୁ ବିକଶିତ।
- ଓଡ଼ିଆକୁ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ (ଧ୍ରୁପଦୀ) ଭାଷା ମାନ୍ୟତା — 2014 (ଷଷ୍ଠ ଭାରତୀୟ ଭାଷା)।
- ପୁରୁଣା ଅଭିଲେଖ — ଉରଜମ ଅଭିଲେଖ (ପ୍ରାୟ 1051), ଅନନ୍ତବର୍ମା ଚୋଡ଼ଗଙ୍ଗଦେବଙ୍କ କାଳର ଶିଳାଲେଖ।
- ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ — 1 ଏପ୍ରିଲ 1936 (ଭାଷାଭିତ୍ତିକ ପ୍ରଥମ ପ୍ରଦେଶ)।

★ ମୁଖ୍ୟ ମନେରଖିବା କଥା

- ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ଭାଷା — 2014।
- ଉତ୍ସ — ମାଗଧୀ ଅପଭ୍ରଂଶ।
- ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ — 1936।
- ଉରଜମ ଅଭିଲେଖ — ପୁରୁଣା ଓଡ଼ିଆ।

UNIT 02

ସାରଳା ଯୁଗ

ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ଆଦିକବି।

- ସାରଳା ଦାସ (ପଞ୍ଚଦଶ ଶତାବ୍ଦୀ) — 'ଆଦିକବି'; 'ମହାଭାରତ' (ଓଡ଼ିଆ), 'ବିଲଙ୍କା ରାମାୟଣ', 'ଚଣ୍ଡୀ ପୁରାଣ'।
- ସାରଳା ମହାଭାରତ — ମୂଳ ସଂସ୍କୃତର ଅନୁବାଦ ନୁହେଁ, ସ୍ୱାଧୀନ ଲୋକଭିତ୍ତିକ ପୁନଃସୃଷ୍ଟି।
- ଅର୍ଜୁନ ଦାସ — 'ରାମ ବିଭା'; ମାର୍କଣ୍ଡ ଦାସ — 'କେଶବ କୋଇଲି'।

★ **ମୁଖ୍ୟ ମନେରଖିବା କଥା**

- ଆଦିକବି — ସାରଳା ଦାସ।
- 'ବିଲଙ୍କା ରାମାୟଣ' — ସାରଳା ଦାସ।
- 'କେଶବ କୋଇଲି' — ମାର୍କଣ୍ଡ ଦାସ।
- 'ରାମ ବିଭା' — ଅର୍ଜୁନ ଦାସ।

UNIT 03

ପଞ୍ଚସଖା ଯୁଗ

ଭକ୍ତି ସାହିତ୍ୟର ପାଞ୍ଚ ସଖା।

ପଞ୍ଚସଖା	ପ୍ରଧାନ କୃତି
ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ	'ଓଡ଼ିଆ ଭାଗବତ' — 'ଅତିବଡ଼ି'
ବଳରାମ ଦାସ	'ଜଗମୋହନ ରାମାୟଣ' (ଦାଣ୍ଡି ରାମାୟଣ), 'ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁରାଣ'
ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦ ଦାସ	'ହରିବଂଶ', ମାଳିକା
ଯଶୋବନ୍ତ ଦାସ	'ଗୋବିନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର'
ଶିଶୁ ଅନନ୍ତ ଦାସ	ଭକ୍ତି ଗୀତ

★ ମୁଖ୍ୟ ମନେରଖିବା କଥା

- 'ଓଡ଼ିଆ ଭାଗବତ' — ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ।
- 'ଦାଣ୍ଡି ରାମାୟଣ' — ବଳରାମ ଦାସ।
- 'ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁରାଣ' — ବଳରାମ ଦାସ।
- 'ହରିବଂଶ' — ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦ।

UNIT 04

ରୀତି ଯୁଗ: ଉପେନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ

ଅଳଙ୍କାରବହୁଳ କାବ୍ୟ।

- ଉପେନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ — 'କବିସମ୍ରାଟ'; 'ବୈଦେହୀଶ ବିଳାସ', 'ଲାବଣ୍ୟବତୀ', 'କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ସୁନ୍ଦରୀ'।
- ଦୀନକୃଷ୍ଣ ଦାସ — 'ରସକଲ୍ଲୋଳ'; ଅଭିମନ୍ୟୁ ସାମନ୍ତସିଂହାର — 'ବିଦଗ୍ଧ ଚିନ୍ତାମଣି'।
- କବିସୂର୍ଯ୍ୟ ବଳଦେବ ରଥ — ଚମ୍ପୂ; ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ପଟ୍ଟନାୟକ — ଭକ୍ତି ଗୀତ।

★ ମୁଖ୍ୟ ମନେରଖିବା କଥା

- କବିସମ୍ରାଟ — ଉପେନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ।
- 'ରସକଲ୍ଲୋଳ' — ଦୀନକୃଷ୍ଣ ଦାସ।
- 'ବିଦଗ୍ଧ ଚିନ୍ତାମଣି' — ଅଭିମନ୍ୟୁ।
- ଚମ୍ପୂ — କବିସୂର୍ଯ୍ୟ ବଳଦେବ ରଥ।

UNIT 05

ଆଧୁନିକ ଯୁଗ: ରାଧାନାଥ, ଫକୀରମୋହନ, ମଧୁସୂଦନ

ଓଡ଼ିଆ ଆଧୁନିକତାର ତ୍ରିମୂର୍ତ୍ତି।

- ରାଧାନାଥ ରାୟ — 'ଚିଲିକା', 'ମହାଯାତ୍ରା'; ଆଧୁନିକ ଓଡ଼ିଆ କବିତାର ଅଗ୍ରଦୂତ।
- ଫକୀରମୋହନ ସେନାପତି — 'ଛମାଣ ଆଠଗୁଣ୍ଠ' (ସାମାଜିକ ବାସ୍ତବବାଦୀ ଉପନ୍ୟାସ), 'ରେବତୀ' (ପ୍ରଥମ ଆଧୁନିକ ଓଡ଼ିଆ ଗଳ୍ପ ବୋଲି ଗଣ୍ୟ); 'ଆତ୍ମଜୀବନ ଚରିତ'।
- ମଧୁସୂଦନ ରାଓ — 'ଭକ୍ତକବି'; 'ବର୍ଣ୍ଣବୋଧ'।
- ଗଙ୍ଗାଧର ମେହେର — 'ତପସ୍ୱିନୀ', 'ପ୍ରଣୟବଲ୍ଲରୀ'।

★ ମୁଖ୍ୟ ମନେରଖିବା କଥା

- 'ଛମାଣ ଆଠଗୁଣ୍ଠ' — ଫକୀରମୋହନ।
- 'ରେବତୀ' — ପ୍ରଥମ ଗଳ୍ପ।
- 'ଚିଲିକା' — ରାଧାନାଥ ରାୟ।
- 'ତପସ୍ୱିନୀ' — ଗଙ୍ଗାଧର ମେହେର।

UNIT 06

ସତ୍ୟବାଦୀ ଓ ସବୁଜ ଯୁଗ

ଜାତୀୟତାବାଦ ଓ ରୋମାଣ୍ଟିକ ଧାରା।

- ସତ୍ୟବାଦୀ ଯୁଗ — ଉତ୍କଳମଣି ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସ ('ବନ୍ଦୀର ଆତ୍ମକଥା', 'ଧର୍ମପଦ'), ନୀଳକଣ୍ଠ ଦାସ, ଗୋଦାବରୀଶ ମିଶ୍ର।
- ସବୁଜ ଯୁଗ (1920 ଦଶକ) — କାଳିନ୍ଦୀଚରଣ ପାଣିଗ୍ରାହୀ, ଅନ୍ନଦାଶଙ୍କର ରାୟ, ବୈକୁଣ୍ଠ ପଟ୍ଟନାୟକ।
- କାଳିନ୍ଦୀଚରଣ ପାଣିଗ୍ରାହୀ — 'ମାଟିର ମଣିଷ'।

★ ମୁଖ୍ୟ ମନେରଖିବା କଥା

- ଉତ୍କଳମଣି — ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସ।
- 'ବନ୍ଦୀର ଆତ୍ମକଥା' — ଗୋପବନ୍ଧୁ।
- 'ମାଟିର ମଣିଷ' — କାଳିନ୍ଦୀଚରଣ।
- ସବୁଜ ଯୁଗ — 1920 ଦଶକ।

UNIT 07

ଜ୍ଞାନପୀଠ ବିଜେତା

ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ଜ୍ଞାନପୀଠ ସମ୍ମାନ।

ସାହିତ୍ୟିକ	ବର୍ଷ
ଗୋପୀନାଥ ମହାନ୍ତି ('ମାଟିମଟାଳ')	1973
ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ରାଉତରାୟ	1986
ସୀତାକାନ୍ତ ମହାପାତ୍ର	1993
ପ୍ରତିଭା ରାୟ ('ଯାଜ୍ଞସେନୀ')	2011

- ଗୋପୀନାଥ ମହାନ୍ତି — 'ପରଜା', 'ଅମୃତର ସନ୍ତାନ' (ଆଦିବାସୀ ଜୀବନ)।

★ ମୁଖ୍ୟ ମନେରଖିବା କଥା

- ପ୍ରଥମ ଓଡ଼ିଆ ଜ୍ଞାନପୀଠ — ଗୋପୀନାଥ ମହାନ୍ତି।
- 'ଯାଜ୍ଞସେନୀ' — ପ୍ରତିଭା ରାୟ।
- 'ପରଜା' — ଗୋପୀନାଥ।
- ସୀତାକାନ୍ତ ମହାପାତ୍ର — 1993।

UNIT 08

ଆଧୁନିକ କବିତା, ଗଳ୍ପ ଓ ନାଟକ

ସ୍ୱାଧୀନତା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ।

- କବିତା — ସଚ୍ଚି ରାଉତରାୟ ('ପାଣ୍ଡୁଲିପି'), ଗୁରୁପ୍ରସାଦ ମହାନ୍ତି ('କାଳପୁରୁଷ'), ରମାକାନ୍ତ ରଥ ('ଶ୍ରୀରାଧା')।
- ଗଳ୍ପ — ମନୋଜ ଦାସ, କିଶୋରୀଚରଣ ଦାସ, ମହାପାତ୍ର ନୀଳମଣି ସାହୁ।
- ନାଟକ — ରାମଶଙ୍କର ରାୟ ('କାଞ୍ଚି-କାବେରୀ', ପ୍ରଥମ ଆଧୁନିକ ଓଡ଼ିଆ ନାଟକ), ମନୋରଞ୍ଜନ ଦାସ, ବିଜୟ ମିଶ୍ର।

★ ମୁଖ୍ୟ ମନେରଖିବା କଥା

- 'କାଳପୁରୁଷ' — ଗୁରୁପ୍ରସାଦ ମହାନ୍ତି।
- 'ଶ୍ରୀରାଧା' — ରମାକାନ୍ତ ରଥ।
- 'କାଞ୍ଚି-କାବେରୀ' — ରାମଶଙ୍କର ରାୟ।
- ମନୋଜ ଦାସ — ଗଳ୍ପକାର।

UNIT 09

ଲୋକସାହିତ୍ୟ

ଲୋକଗୀତ, ଲୋକନାଟ୍ୟ ଓ ଲୋକକଥା।

- ଲୋକଗୀତ — ଦଳଖାଇ, ଘୁମୁରା, ଡାଲଖାଇ (ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶା), ବାରମାସୀ, ଜଣାଣ।
- ଲୋକନାଟ୍ୟ — ପାଲା, ଦାସକାଠିଆ, ସୁଆଙ୍ଗ, ଯାତ୍ରା, ପ୍ରହ୍ଲାଦ ନାଟକ।
- ଜଣାଣ — ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପ୍ରତି ପ୍ରାର୍ଥନା ଗୀତ।

★ ମୁଖ୍ୟ ମନେରଖିବା କଥା

- ପାଲା — ଲୋକନାଟ୍ୟ।
- ଦାସକାଠିଆ — କାଠି ବଜାଇ ଗାୟନ।
- ଜଣାଣ — ଜଗନ୍ନାଥ ଗୀତ।
- ଡାଲଖାଇ — ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶା।

UNIT 10

ବ୍ୟାକରଣ, ଛନ୍ଦ ଓ ସମାଲୋଚନା

ଓଡ଼ିଆ ବ୍ୟାକରଣ, ବୃତ୍ତ ଓ ସାହିତ୍ୟ ସମାଲୋଚନା।

- ବ୍ୟାକରଣ — ଗୋପୀନାଥ ନନ୍ଦଶର୍ମା, ନାରାୟଣ ମହାପାତ୍ର; ଅଭିଧାନ — 'ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାକୋଷ' (ଗୋପାଳଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରହରାଜ)।
- ଓଡ଼ିଆ ରାଗ/ବୃତ୍ତ — ଦାଣ୍ଡି, ଚୋଖି, ବଙ୍ଗଳାଶ୍ରୀ, କଳସା।
- ସମାଲୋଚନା — ମାୟାଧର ମାନସିଂହ, ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ଦାସ, ନଟବର ସାମନ୍ତରାୟ।

★ ମୁଖ୍ୟ ମନେରଖିବା କଥା

- 'ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଭାଷାକୋଷ' — ଗୋପାଳଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରହରାଜ।
- ଦାଣ୍ଡି — ଲୋକପ୍ରିୟ ବୃତ୍ତ।
- ମାୟାଧର ମାନସିଂହ — ସମାଲୋଚକ।
- ଚୋଖି — ଓଡ଼ିଆ ରାଗ।

QuickNotes

Learn Quickly. Prepare Smartly.

More free study notes

Free PDFs for UGC NET Paper 1, every Paper 2 subject, IBPS RRB and SSC CHSL — no sign-up.

www.getquicknotes.com

Free for personal study — not for sale. You may share this PDF unchanged and free of charge.

QuickNotes is an independent educational platform. It is not affiliated with, endorsed by or connected to the University Grants Commission (UGC), the National Testing Agency (NTA) or any government examination authority. These are original revision notes; always refer to the official notification for exam dates, eligibility, pattern and syllabus.

Found a mistake? Email support@getquicknotes.com · Edition: November 2026